

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mateciuc Iurie împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1615/23
NR 2-22100925-01-06022024)*

Recursurile declarate după 01 septembrie 2023. Argumentele invocate în cererile de recurs nu constituie temei de admisibilitate a recursurilor. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud. Al. Mardari
Curtea de Apel Chișinău – jud. N. Budăi, I. Țurcan, Iu. Cotruță

23 octombrie 2024

Textul corespunde cu originalul

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 iulie 2022, Mateciuc Iurie, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f. d. 3-5 Vol. I).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la 03 iulie 2015, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Slănină Petru cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

3. A menționat că deoarece examinarea cauzei s-a tergiversat mai mult timp, a plecat peste hotarele țării la muncă, dar prin intermediul avocatului Fediuc Valentin a depus cereri de examinare a cauzei în lipsa sa.

4. Prin hotărârea din 10 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

5. A notat că, termenul de examinare a cauzei în instanța de fond a fost unul excesiv, durata procesului fiind condiționată de comportamentul pârâtului și de actele instanței de judecată.

6. A specificat că, miza privind examinarea cauzei în termen rezonabil a fost majoră, or, prin infracțiunea comisă de Slănină Petru, i-au fost cauzate leziuni corporale grave, în rezultat fiind necesar tratament îndelungat și reabilitare, însoțite de cheltuieli de tratament și imposibilitatea de a munci, iar în lipsa unui act judecătoresc de adjudecare a sumelor prejudiciului cauzat, s-a aflat o perioadă îndelungată în imposibilitate de a-și recupera pagubele.

7. Reclamantul Mateciuc Iurie a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă împotriva lui Slănină Petru cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, încasarea de la bugetul de stat prin

intermediul Ministerului Justiției a sumei de 1 000 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 07 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mateciuc Iurie. S-a constatat încălcarea dreptului lui Mateciuc Iurie la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de Mateciuc Iurie împotriva lui Slănină Petru cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, încasarea salariului nerealizat și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la bugetul de stat gestionat de Ministerul Finanțelor prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Mateciuc Iurie suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei (f. d. 240 Vol. I, 1-7 Vol. II).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 23 martie 2023, Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a declarat apel împotriva hotărârii din 07 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral (f. d. 246-248 Vol. I).

10. La 13 martie 2023, Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 26 iulie 2023 a depus cerere de apel motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond în partea admitterii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral (f. d. 11-17 Vol. II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției, admis apelul declarat de Mateciuc Iurie, modificată hotărârea din 07 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării prejudiciului moral, cu majorarea sumei încasate de la 10 000 de lei până la 40 000 de lei. În rest, hotărârea a fost menținută (f. d. 48-59 Vol. II).

12. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut, că la 03 iunie 2015, Mateciuc Iurie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Slănină Petru cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat

prin infracțiune, încasarea salariului nerealizat și compensarea cheltuielilor de judecată.

13. La fel, instanța de apel a stabilit că, reieșind din Raportul motivat prezentat de pârât, cauza s-a examinat la Judecătoria Cimișlia, sediul Central de la 03 iunie 2015 până la 10 iunie 2022, termenul fiind unul excesiv.

14. Referitor la criteriul ce ține de importanța cauzei pentru părți, instanța de apel a notat că, acesta produce un impact relativ sporit, întrucât, din conținutul acțiunii se deduce că reclamantul Mateciuc Iurie a fost afectat de faptul cauzării leziunilor corporale cauzate de către Slănină Petru, suportând cheltuieli pentru restabilirea stării sănătății și fiind în perioada de recuperare, Mateciuc Iurie nu a putut activa pentru a-și câștiga surse financiare, pentru existență și tratament.

15. Ținând cont de complexitatea cauzei, dificultatea dezbaterilor în legătură cu exercitarea căilor de atac, durata procedurii de aproximativ 7 ani, miza și interesul pentru reclamant, instanța de apel a statuat că termenul de judecare a acțiunii nu a fost respectat, fiind nerezonabil. Or, cauza în speță, este deosebit de importantă pentru reclamant luând în considerație că obiectul litigiului l-a constituit încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare corporală.

16. Instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a constatat temeinicia argumentelor expuse de Mateciuc Iurie asupra încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile, întrucât din materialele cauzei rezultă cert că cauza civilă s-a aflat pe rolul instanței de fond aproximativ de 7 ani, fiindu-i astfel cauzate suferințe psihice, care se manifestă prin stres și frustrare pe parcursul examinării cauzei, fiind în imposibilitate de a beneficia de prejudiciul compensat.

17. Totodată, reieșind din suferințele psihice suportate de Mateciuc Iurie, instanța de apel a considerat oportun de a majora suma încasată cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Mateciuc Iurie de la 10 000 de lei până la 40 000 de lei, sumă ce poate fi considerată drept compensație echitabilă și suficientă pentru sentimentele de frustrare suferite de reclamant, iar suma prejudiciului moral solicitat de Mateciuc Iurie în mărime de 1000 000 de lei este una exagerată, reieșind din criteriul echității.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. La 14 noiembrie 2023, Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții

de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral (f. d. 66-67 Vol. II).

19. La 14 februarie 2024, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea admiterii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral (f. d. 66-67 Vol. II).

SOLICITAREA RECURRENTULUI

20. În motivarea recursului, Mateciuc Iurie a reiterat că suma de 40 000 de lei adjudecată de instanța de apel chiar și prin majorare, este vădit necorespunzătoare și în nici un mod nu poate constitui o satisfacție echitabilă și nu se corespunde cu soluțiile Curții Europene a Drepturilor Omului privind repararea prejudiciului pentru această categorie de cauze.

21. În motivarea recursului, Ministerul Justiției a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b) și c) și art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), și anume instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, instanța a interpretat în mod eronat legea, săvârșirea încălcărilor ce au dus la soluționarea greșită a cauzei, aprecierea arbitrară a probelor de către instanța judecătorească, erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

22. A menționat că respectarea procedurii din partea instanțelor de judecată, cu asigurarea drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

23. La fel, a reiterat că în anumite situații, acordarea de satisfacții pecuniare nu constituie o regulă generală, dar fiind o excepție de la această regulă, or, potrivit art. 5 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

24. Prin urmare, a invocat că instanța de apel nejustificat și neîntemeiat a dispus acordarea prejudiciului moral în cuantum de 40 000 de lei, în

condițiile în care cauza nu a fost examinată sub toate aspectele, cu aprecierea eronată a probelor.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

25. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

26. Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată la adresa electronică a Ministerului Justiției și avocatului Fediuc Valentin la data de 14 decembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 60 Vol. I), iar la data de 15 decembrie 2013, a fost expediată în adresa lui Mateciuc Iurie (f. d. 61 Vol. II).

27. Astfel, se constată că recurenții Mateciuc Iurie și Ministerul Justiției s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 14 noiembrie 2023 și 14 februarie 2024 respectiv.

28. La data de 29 aprilie 2024, Ministerului Justiției i-a fost expediată copia recursului declarat de Mateciuc Iurie, iar avocatului Fediuc Valentin i-a fost expediată copia recursului declarat de Ministerul Justiției și s-a comunicat dreptul de a depune, în termen de până la o lună, referință, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererile de recurs.

29. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursurilor, Ministerul Justiției și Mateciuc Iurie nu au făcut uz de dreptul procedural și nu au depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

30. Art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare de la 01 septembrie 2023):

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

31. Art. 432 alin. (1), (2), din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare de la 01 septembrie 2023):

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

32. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare de la 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

34. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursurilor declarate de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, vor fi examinate în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

35. Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs depuse de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției, sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare de la 01 septembrie 2023), enunțate la pct. 29 din prezenta încheiere.

37. Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

39. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile declarate de către Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției, conțin obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432

alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faprice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

42. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

43. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursurile declarate de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției, ca fiind inadmisibile.

44. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 alin. (1) lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile depuse de către Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin și Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni